

Tilapäisen suojelun tarjoaminen Ukrainasta paenneille / kuntamallin sopimuksen jatkaminen

Khall 05.04.2022 § 419

Valmistelija Kaupunginjohtaja Tytti Määttä puh. 044 725 5220 ja hallintojohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Suomi kantaa osana Euroopan unionia vastuunsa Ukrainan tilanteen vaikutuksista. Sisäministeriön mukaan Ukrainasta pakenevien määrä riippuu sotatoimien jatkumisesta. Tällä hetkellä (24.3.) arvio on, että Suomeen voi tulla tänä vuonna 40 000–80 000 ukrainalaista hakemaan kansainvälistä suojelua. Vuonna 2022 Suomessa 29.3. mennessä yli 14 300 ukrainalaista on hakenut kansainvälistä suojelua, näistä osa tilapäistä suojelua.

Myös Kuhmoon on saapunut Ukrainan pakolaisia ja pakolaisia on saapumassa lisää lähiaikoina.

Termit ja niiden selitykset

Tilapäisen suojelun direktiivin mukainen oleskelulupa
*Tätä suositellaan ensisijaisesti maahan saapuville ukrainalaisille
Rekisteröityminen poliisin tai rajaviranomaisen luona.*

Turvapaikanhakija
*Turvapaikkaa voi Suomessa hakea rajaviranomaisen tai poliisin luona.
Maahanmuuttovirasto käsittelee hakemuksen.*

Biometrinen passi
*90 päivän viisumivapaa oleskelu Schengen-alueella
Jos oleskelu kestää yli 90 päivää, pitää hakea oleskelulupa*

Kausityölupa
*Alle kolme kuukautta kestävä kausityö – ei tarvita oleskelulupaa
Kausityölupa haetaan Maahanmuuttovirastolta*

Työntekijän oleskelulupa

Koska ukrainalaisilla on oikeus oleskella Suomessa 90 vrk biometrisen passin turvin, kaikki eivät ole hakeneet tilapäistä suojelua eivätkä he siten ole vastaanottokeskusten palveluiden ja ohjauksen piirissä.

Em. syystä on erittäin suositeltavaa, että mahdolliset Kuhmoonkin saapuvat ukrainalaiset hakevat tilapäistä suojelua. Tilapäinen suojelu on tarkoitettu Ukrainasta sotaa pakeneville henkilöille. Tilapäisen suojelun tarkoituksena on, että heille voidaan tarjota nopeasti väliaikaista suojelua. Tilapäisen suojelun määritelmä ilmenee tarkemmin seuraavasta linkistä: <https://migri.fi/tilapainen-suojelu>

Tilapaisen suojelun hakemisen myötä myös palvelut ovat helpommin saatavilla. Tällä hetkellä Kuhmoon jo saapuneet Ukrainan yksityismajoitusasiakkaat ohjautuvat Kajaanin vastaanottokeskuksen asiakkuuteen ja terveystilapalvelut (ml. neuvola) yms. järjestyvät sitä kautta (Jukka Piirainen, Kajaanin kaupunki, kansainväliset asiat). Kuhmossa yksityismajoituksessa olevat henkilöt tulevat tällä hetkellä Kajaanin vastaanottokeskuksen kirjoille, mutta eivät vastaanottokeskuksen majoitukseen.

Viron kautta Suomeen tulevien Ukrainan pakolaisten on mahdollista rekisteröityä tilapäiseen suojeluun jo Helsingin satamassa, jolloin heidän ei tarvitse erikseen käydä rekisteröitymässä Kajaanissa. Toisena vaihtoehtona on rekisteröityminen Kajaanin poliisilaitoksella eli Ukrainasta paennut henkilö voi hakea tilapäistä suojelua Kajaanin poliisiasemalla. Kuhmon kaupunki on saanut tarkemmat ohjeet isomman ryhmän ilmoittautumisesta tilapäiseen suojeluun, mikäli rekisteröityminen tapahtuu Kajaanin poliisiasemalla.

Keskiviikkona 23.3.2022 tiedotustilaisuudessa Sisäministeriö kertoi, että kunnille tullaan korvaamaan kulut ukrainan pakolaisten majoittamisesta ja vastaanottopalveluiden tuottamisesta. Toimintamallia asian suhteen työstetään ja tässä vaiheessa asiasta ei ole enempää tietoa. Sopimusmalli on vielä täysin epäselvä kulujen korvaamisesta 1.4. tilanteen perusteella.

Vuokra-asuntotilanne Kuhmossa

Vuokra-asuntotilanne Kuhmossa on tällä hetkellä haasteellinen, koska yksi Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen kerrostaloista on remontissa. Tällä hetkellä saadaan välittömästi käyttöön 3 kolmiota ja 2 kaksiota Terva-asunnoilta. Kuhmon EVL-seurakunnalla on vapaana kalustettu neliö, johon mahtuisi 2 perhettä. Kaupungille ja EVL-seurakunnalle on tullut yhteydenottoja yksityisten vapaana olevista asunnoista. On kuitenkin todettava, että asuntojen tulisi sijaita Kuhmon kaupungin keskustassa, koska pakolaisilla ei ole ajoneuvoja käytössä. Seurakunnan neliö on saatavissa käyttöön nopealla aikataululla.

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen huoneistojen käyttöönotto edellyttää asuntojen kalustamista, mikä on mahdollista toteuttaa ainakin osittain lahjoitustavaroiden turvin. Ukrainan pakolaisten lahjoitustavaroiden vastaanotto on järjestetty Vesitornin kirppikselle.

Päätöksenteko

Kuhmon kaupungilla on voimassa oleva kaupunginvaltuuston päätös joulukuulta 2013, jonka mukaan Kuhmoon ei oteta pakolaisia. Tämän vuoksi on tarpeen tehdä päätös siitä, tarjoutuuko Kuhmo kumppaniksi maahanmuuttovirastolle tilapäistä suojelua tarvitsevien henkilöiden auttamiseksi.

Vaikutukset

Suunnitelmien mukaan kyseeseen voisi tulla se, että kunta tuottaisi majoituksen ja myös muut vastaanottolain mukaiset palvelut kunnassa oleskeleville tilapäistä suojelua hakeneille tai sitä saaneille henkilöille ja kunnalle korvattaisiin tästä aiheutuneet kustannukset.

Uudessa mallissa suunniteltu korvaus koskisi vain kuntia. Yksityishenkilöille tai muille toimijoille majoituksen järjestämisestä aiheutuvia kuluja ei jatkossakaan korvattaisi.

Toimintamallin käyttöönotto kunnissa tulee perustumaan vapaaehtoisuuteen. Kuntien näkökulmasta suunnitellun mallin toivotaan tukevan sitä, että Ukrainasta paenneet voivat asua sujuvasti niillä paikkakunnilla, joissa heillä on töitä tai muita siteitä. Monilla ukrainalaisilla on aiempia siteitä Suomeen. Heillä voi olla esimerkiksi sukulaisia Suomessa tai he ovat työskennelleet esimerkiksi kausityössä Suomessa aiemmin.

Nykyisellään kunnat jo huolehtivat esimerkiksi esi- ja perusopetuksesta. Useat kunnat ovat myös pitkään tuottaneet joitakin terveydenhuollon palveluita turvapaikanhakijoille, joista aiheutuneet kulut on korvattu vastaanottokeskusten kautta. Jotkut kunnat myös ylläpitävät Maahanmuuttoviraston toimeksiannosta vastaanottokeskuksia.

Palvelutarve perustuu pitkälle ihmisten henkilökohtaisiin tarpeisiin ja ikään. Tällä hetkellä 42 %:a suojeluhakemuksen jättäneistä ukrainalaisista on alaikäisiä. Aikuisista suojelun hakemuksen jättäneistä 85 %:a on naisia.

Noin 50 hengen ryhmän palvelutarpeen voidaan arvioida koostuvan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tarpeesta sekä muista sosiaali- ja terveystalvueluista. Lisäksi tarvitaan ohjausta, tulkkausta, materiaalista apua ja mahdollisia muita palveluja. Kustannusten osalta vaikutustenarviointi tarkennetaan kokoukseen.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Kuhmon kaupunki aloittaa sopimusneuvottelut Maahanmuuttoviraston kanssa palvelujen tuottamiseksi tilapäistä suojelua hakeneille tai sitä saaneille henkilöille.

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että sopimus voidaan solmia kattamaan 50 henkilön palvelut ja kaupunginvaltuusto antaa toimivaltuuden kaupunginhallitukselle kasvattaa sopimuksen piiriin tulevien määrää yhteensä 100 henkilöön, mikäli toiminnan järjestämiseksi voidaan taata sopivia tiloja.

Toiminnassa tulee huomioida kaupungin vastuut kokonaisvarautumisesta sekä nykyisten palvelujen järjestämisestä.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Päätös Kaupunginvaltuusto yksimielisesti hyväksyi kaupunginhallituksen esityksen. Lisäksi kaupunginvaltuusto yksimielisesti päätti, että Kuhmon kaupunki päättää aloittaa neuvottelut myös vastaanottokeskuksen kanssa.

Merkittään Minna Karjalaisen tekemä ponsiesitys asiaan numero 24 Tilapäisen suojelun tarjoaminen Ukrainasta paenneille.

Minna Karjalaisen hallintosäännön mukainen toimenpidealoite hyväksyttiin yksimielisesti.

"Kuhmon kaupunginvaltuusto
Ukrainalaislasten valmistava opetus

Esitän, että mahdollisten ukrainalaisten lasten saapumisen myötä perusopetuksen opetuksen toteuttamiseen laaditaan etukäteen riittävän yksityiskohtainen suunnitelma, jotta tarvittavat palvelut voidaan tuottaa riittävillä resursseilla ja laadukkaasti.

Suunnitelman tulee sisältää riittävän tila-, opettaja- ja koulunkäynninohjaajaresurssin sekä tulkkausresurssin varaaminen. Psykososiaalisen tuen saatavuuden näkökulmasta on tehtävä kiinteää yhteistyötä myös Kainuun Soten kanssa.

Kuhmossa 10.4.2022
Minna Karjalainen
Kaupunginvaltuutettu"

Khall 14.06.2022 § 191

Valmistelija Hallintojohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Kuhmon kaupunki on käynyt neuvottelut Kuopion Settlementti Puijolan / Kuopion Vastaanottokeskuksen kanssa Ukrainan pakolaisten vastaanottamisesta. Sopimuksen kohteena on palveluntuottajan tuottamat vastaanottopalvelut ja palveluntuottajalle maksettava korvaus näiden vastaanottopalvelujen tuottamisesta tilapäistä suojelua hakeville ja saaville henkilöille. Sopimus on voimassa 1.5.2022-30.9.2022. Palvelu on kuvattu tarkemmin liitteessä "Palvelukuvaus".

Liitteenä on kuntamallin sopimus, palvelukuvaus ja henkilötietojen käsittelyn ehdot.

Esittelijä Hallintojohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan kuntamallin sopimuksen, palvelunkuvauksen sekä henkilötietojen käsittelyn ehdot.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi hallintojohtajan päätösehdotuksen.

Khall 16.08.2022 § 217

Valmistelija hallintojohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222

Maahanmuuttovirasto on päättänyt ottaa käyttöön kuntamallin sopimusten optionkauden ja jatkaa kuntamallin toimintaa 4.3.2023 saakka. Kuntamallin sopimuksen mukaan tilaaja ja palveluntuottaja voivat yhdessä sopia jatkaa sopimuskautta optiokaudella. Optiokausi kestää enimmillään 4.3.2023 saakka.

Kuopion Setlementti Puijola / Kuopion Vastaanottokeskuksen kanssa on sovittu, että kaupunginhallituksen päätös voidaan toimittaa 17.8.2022 sopimuksessa mainitun 15.8.2022 sijaan halukkuudesta jatkaa sopimusta optiokaudella.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Määttä Tytti

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää jatkaa em. kuntamallin sopimusta optiokaudella 4.3.2023 saakka.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Khall 14.03.2023 § 88
211/04.03.01.02/2022

Kuopion Setlementti Puijola / Kuopion Vastaanottokeskuksen kanssa on sovittu, että kaupunginhallituksen päätös voidaan toimittaa 15.3.2023.

Esittelijä vs. kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää jatkaa kuntamallin sopimusta Ukrainan pakolaisten vastaanottamisesta 31.12.2023 saakka.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi vs. kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.